

Program

C. Ph. E. Bach (1714–1788):

Simfonija za 2 oboi, 2 rogova, godala in continuo
v Es-duru, Wq 179

Prestissimo

Larghetto

Presto

W. A. Mozart (1756–1791):

Klavirski koncert št. 9 v Es-duru,
KV 271 »Jeunehomme«

Allegro

Andantino

Rondeau. Presto

H. Gál (1890–1987):

Concertino za klavir in godala,
op. 43 (svetovna praižvedba)

W. A. Mozart:

Simfonija v G-duru, KV 124

Allegro

Andante

Menuetto & Trio

Presto

Napovedujemo

GLASBA Z VRTOV SV. FRANČIŠKA

Dvorana Frančiškanskega samostana

Kostanjevica v Novi Gorici

Vstop prost. Prostovoljni prispevki so namenjeni
vzdrževanju samostana.

Torek, 21. maj 2019, ob 20. uri

Nadježda Budnickaja, violina

Sanja Repše, violončelo

Miha Štokelj, klavir

Torek, 28. maj 2019, ob 20. uri

Mojca Batič, violina

Ana Souza Leban, oboa

Tea Plesničar, harfa

Torek, 4. junij 2019, ob 18. uri

Mladi glasbeni biseri

Nagrajenci primorskih glasbenih šol na državnih in
mednarodnih tekmovanjih.

Torek, 11. junij 2019, ob 20. uri

Breda Šček - poklon primorski glasbenici in skladateljici

Koncert v sodelovanju s Slovenskim centrom za glasbeno
vzgojo Emil Komel iz Gorice.

Torek, 18. junij 2019, ob 20. uri

Marko Feri, kitara

Janoš Jurinčič, kitara

glasbeni**abonma.**

38. koncertna sezona
VIII. koncert

Ponedeljek, 20. maj 2019, ob 20.15

Komorni orkester Franz Liszt iz Budimpešte

Gottlieb Wallisch, *klavir*
Hartmut Rohde, *dirigent*

Kulturni dom Nova Gorica
Bevkov trg 4, 5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si

T: +386 (0)5 335 40 13

Koncert so finančno podprli:

avstrijski kulturni forum^{ju}

Carl Philipp Emanuel Bach je drugi sin Johanna Sebastiana Bacha. Kar se tiče sloga, je izjemno nadarjeni klavirist in skladatelj le malo prevzel po svojem očetu. Znan je bil kot izjemni inovator s pogledom, uprtim v prihodnost. Oddajil se je od očetove stroge polifonije in se nagibal k romantičnosti. Njegova virtuozna glasba je v svoji zvočni entiteti dramatična, karakterizirajo jo nepričakovani tonalitetni obrati, hitre menjave tempa in nenadne dinamične spremembe. Tematske fraze so dolge, široko zastavljene in zato tudi zahtevne. C. P. E. Bach, ki je na Univerzi v Frankfurtu dosegel diplomu iz prava, se je veliko raje ukvarjal s klavirsko igro, poučevanjem glasbe in odkrivanjem skladateljskih veščin. To ga je nazadnje pripeljalo na dvor Frederika Pruskega Velikega, kjer se je leta 1740 zaposlil kot čembalist in to službo opravljal vse do leta 1768. V tem času, natančneje v letu 1757, je napisal **Simfonijo v Es-duru z oznako Wq. 179**, ki v veliki meri izraža vse prej naštete značilnosti. Za njega so pisali, da je bil mojster »Empfindsamkeit«, torej glasbene čutnosti in čustvenosti. V njegovih temačnih in tehnično zapletenih frazah so svoj navdih črpali tako Joseph Haydn kot Wolfgang Amadeus Mozart. Glasba C. P. E. Bacha ne uvaja toliko novosti ali utrjuje estetike nekega obdobja, ampak veliko bolj izraža inovativni odgovor na glasbene konvencije tistega časa.

Simfonijo št. 15 je **Wolfgang Amadeus Mozart** napisal pri štirinajstih letih, ko se je vrnil v Salzburg po drugem daljšem potovanju v Italiji, v letu 1771. Simfonija je v primerjavi s predhodnimi resnejša, vsebinsko pa konvencionalno zasnovana. Še vedno pa izraža tipično mozartovsko naravo. V njej je tako odličen prvi stavek sonatni, s temo, ki s sijajnostjo zaznamuje celotno izpeljavo. Andante je mirnejši. V njem prevladujejo elegantna godala, ki pa jih sem pa tja obogati poudarjena linija oboe in roga. Menuetto je živahen, skoraj divji, osrednji Trio pa je cantabile namenjen zgolj godalni igri. Sklepni Presto je v osnovi vesel rondo, ki ga odprejo fanfare. Simfonija se zaključí s hitro kodo, v kateri so izraziti sinkopirani akordi in tremoli, ki skladbo pripeljejo do briljantnih zaključnih fanfar. Šest let kasneje je napisal **Klavirski koncert št. 9 v Es-duru**, znan kot Jeunehomme. Podnaslov nosi po mladi francoski pianistki, ki se je v zimi 1776 in 1777 zadrževala v Salzburgu. Znotraj Mozartovega opusa je ta klavirski koncert pomemben, ker predstavlja njegov razvojni korak v zahtevnejše ustvarjanje. Do klavirskega koncerta je bil skladatelj nekoliko zadržan. Svoj prvi poskus je naredil leta 1773, do takrat pa je ustvaril že 30 simfonij. Deveti klavirski koncert je ambiciozna mojstrovina, s katero se je tudi skladatelj sam nemalokrat ponašal na svojih turnejah, zlasti v Mannheimu in Parizu ter na mnogih dunajskih koncertih.

Hans Gál je prihajal iz ugledne intelektualne judovske družine, ki je živelavkrajBrunnamGebirgevbliziDunaja. Glasbenozgodovino je študiral na Univerzi na Dunaju pod mentorstvom pomembnega muzikologa in filozofa Guida Adlerja. Ko je študij opravil, je začel študirati kompozicijo pri Eusebiusu Mandyczenskem, ki je postal tudi njegov duhovni oče. Ker je bil Mandyczenski dober prijatelj Johannesa Brahmsa, je Gal med drugim uredil za izdajo deset fasciklov Brahmsovih del za Breitkopf & Härtel. Poleg tega je Gal svoje muzikološko raziskovanje posvetil še Wagnerju, Schubertu, Schumannu in Verdiju. Kot posamezniku judovskega rodu mu med prvo in drugo svetovno vojno ni bilo lahko. Prepovedali so mu poučevati na Univerzi na Dunaju in cenzurirali vsa njegova dela, zlasti opere, ki so bile zelo priljubljene. Prisiljen je bil k umiku, ker ga je črna roka nacistov preganjala. Emigriral je v Edinburg in tam ostal vse življenje. V času druge svetovne vojne je bil dvakrat interniran v taborišča kot državni sovražnik. Po vojni se je zaposlil na Univerzi v Edinburgu in užival sloves uglednega meščana ter izobraženca. Njegova glasba je nastajala sprva v duhu avstrijsko-nemške tradicije poznega 19. stoletja in je zato tudi namenoma spregledana v tokovih avantgardistično usmerjene akademske elite. Kasneje je Gal spremenil svoj glasbeni jezik, da je postal izviren in tako še veliko bolj prepričljiv. V 21. stoletju je njegova glasba doživela preporod. Z velikim zanimanjem so glasbeniki odkrivali njegovo glasbo in jo v veliki meri posneli. **Concertino za klavir in godala, op. 43**, je napisal leta 1934 na Dunaju.

Komorni orkester Franza Liszta si je v več kot pol stoletja obstoja utrdil sloves enega izmed najsijajnejših komornih orkestrów v Evropi in nastopa v najimennitnejših dvoranih z najboljšimi solisti. Orkester so ustanovili leta 1963 nekdanji študenti Akademije za glasbo Franza Liszta v Budimpešti. V svoji zgodovini je orkester nastopal v več kot 50 državah, vključujoč prizorišča, kot so Carnegie Hall v New Yorku, Suntory v Tokiu, Opera hiša v Sydneyju, gledališče Colón v Buenos Airesu in Théâtre de la Ville v Parizu. V zadnjih letih je seznam obogatil z nastopi v Concertgebouw Amsterdam, Alte Oper Frankfurt, Tonhalle Düsseldorf, Musikverein Dunaj, v dvorani Victora v Ženevi, Heydar Aliyev v Bakuju ter v Državnem centru za uprizoritveno umetnost v Pekingu. Leta 2011 je orkester igral na otvoritveni slovesnosti ob Lisztovem letu, pa tudi ob nastopu predsedovanja Madžarske Evropski uniji, in sicer v državnem avditoriju v Madridu (Auditorio Nacional) ob prisotnosti Juana Carlosa I., španskega kralja, in njegove soproge Sofie. Poleg odmevnih turnej v Nemčiji in Italiji je leta 2013 z uspehom nastopil v Južni Ameriki in leta 2014 na Japonskem. Orkester koncertira z mednarodno uveljavljenimi solisti, kot so Miša Majska, Emmanuel Pahud, Alison Balsom, Fazil Say, Boris Berezovski, Ning Feng, David Fray, Denis Matsujev, Andrea Rost in Steven Isserlis. Leta 2016 je pri založbi Deutsche Grammophon izdal album. Komorni orkester Franza Liszta, ki ga od leta 2016 vodi Péter Tfirst, je ponosen na svoj status državnega

madžarskega orkestra in predstavlja madžarsko kulturo po vsem svetu.

Rojen na Dunaju, se je pianist **Gottlieb Wallisch** prvič pojavil na koncertnem odru pri sedmih letih. Pri dvanajstih je imel debi v Zlati dvorani v dunajskem Musikvereinu. Med profesorji, ki so pomembno vplivali nanj, so bili Heinz Medjimorec, Pascal Devoyon in Oleg Maisenberg. V mednarodni prostor je sedemnajstletnega pianista lansiral koncert, na katerem je nastopil kot solist ob Sinfonii Varsovii pod vodstvom Yehudija Menuhina. Od takrat redno nastopa v dvoranih, kot so Carnegie v New Yorku, Wigmore v Londonu, Kölnska filharmonija in Tonhalle v Zürichu. Poleg tega gostuje na festivalih po Evropi in v Aziji. Med dirigenti, s katerimi sodeluje, so Giuseppe Sinopoli, Sir Neville Marriner, Dennis Russell Davies, Kirill Petrenko, Louis Langrée, Lawrence Foster in Bruno Weil. Seznam orkestrów vključuje Dunajsko filharmonijo, Dunajski simfonični orkester, Kraljevo filharmonijo v Liverpoolu, Mladinski orkester Gustava Mahlerja, radijski simfonični orkester iz Hessna, Komorni orkester Stuttgart in mnoge druge. Snema za založbe, kot so LINN, Deutsche Grammophon in Alpha Classics. Leta 2012 je Steinway & Sons dodal njegovo ime na seznam Steinwayevih umetnikov. Posveča se tudi historični praksi na starih instrumentih in sodeluje s Christopherjem Hogwoodom, Camerato Salzburg, z baročnim orkestrom Musica Angelica Los Angeles, orkestrom Dunajske akademije in Martinom Haselböckom. Leta 2010 je postal najmlajši profesor na Univerzi za glasbo v Ženevi. Univerza umetnosti v Berlinu pa ga je leta 2016 imenovala za profesorja klavirja.

Hartmut Rohde je eden vodilnih in zelo iskanih violistov, znan po svoji slogovni fleksibilnosti in retorični dojemljivosti. Med njegovimi stalnimi glasbenimi partnerji so Janine Jansen, Jörg Widmann, Christian Tetzlaff, Lars Vogt in David Geringas. Zaposlen je kot profesor na Univerzi umetnosti v Berlinu, je pa tudi ustanovni član priznanega Klavirskega kvarteta Mozart, s katerim veliko gostuje na turnejah po vsem svetu. Hartmut Rohde je bil dirigent in umetniški vodja Komornega orkestra Leopoldinum (2014–2017). Poleg tega je sodeloval s Simfoničnim orkestrom Biel in s Komornim orkestrom Academia di Cervo. Kot dirigent nadaljuje svojo pot kot svobodni umetnik in sodeluje z različnimi komornimi orkestri, kot so Komorni orkester Franza Liszta, s katerim je posnel album za CPO po koncertnem uspehu v Dunajski koncertni hiši (Konzerthaus). Za leto 2020 ima več potrjenih angažmajev, med drugim sodelovanje s Camerato Hamburg v Nemčiji.

Metka Sulič